

Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Innklagede har gjennomført en åpen anbudskonkurranse for anskaffelse av rammeavtale om kopimaskiner. Klager anførte en rekke grunnlag for at tilbudene fra de øvrige tilbyderne skulle vært avvist, men disse førte ikke frem.

Klagenemndas avgjørelse 12. mars 2012 i sak 2011/308

Klager: IT-partner Finnmark AS

Innklaget: Kommunene Alta, Kvalsund, Loppa, Måsøy, Hammerfest, Hasvik, Nordkapp, Kautokeino, Porsanger, Båtsfjord, Berlevåg, Tana, Nesseby, Sør-Varanger og Vadsø

Klagenemndas medlemmer: Magni Elsheim, Andreas Wahl og Jakob Wahl

Saken gjelder: Avvisning

Bakgrunn:

- (1) Kommunene Alta, Kvalsund, Loppa, Måsøy, Hammerfest, Hasvik, Nordkapp, Kautokeino, Porsanger, Båtsfjord, Berlevåg, Tana, Nesseby, Sør-Varanger og Vadsø (heretter kalt innklagede) kunngjorde 27. juni 2011 en åpen anbudskonkurranse for inngåelse av rammeavtale med én leverandør om innkjøp av IKT-utstyr og tilhørende tjenester. Anskaffelsen var benevnt "*Digitalt førstevalg Finnmark*". Estimert verdi var oppgitt å utgjøre mellom 30 og 50 millioner kroner. I kunngjøringen punkt "*II.1.2(b)) Type Vareanskaffelse*" var det krysset av for at anskaffelsen gjaldt "*Innkjøp*".
- (2) Rammeavtalen skulle inngås for en periode på to år med mulighet for forlengelse med 1 + 1 år. Fristen for inngivelse av tilbud var 15. august 2011. Kontrakten skulle tildeles det økonomisk mest fordelaktige tilbud. Det var angitt fire ulike tildelingskriterier: Pris (30 %), Bestilling/ Leveringsbetingelser (30 %), Miljø - Grønn IKT (10 %) og Service og garanti (30 %). Når det gjaldt tildelingskriteriet Service og garanti var et av forholdene som skulle vektlegges "*Hvilken kompensasjonsordning som tilbys ved brudd på garantert responstid*".
- (3) I konkurransegrunnlagets punkt 1.1 "*Oppdragsgiver*", var det angitt følgende:
"Oppdragsgiver er sju kommuner tilhørende Vest-Finnmark Regionråd (Alta, Kvalsund, Loppa, Måsøy, Hammerfest, Hasvik og Nordkapp), samt kommunene Kautokeino, Porsanger, Båtsfjord, Berlevåg, Tana, Nesseby, Sør-Varanger og Vadsø. Vest-Finnmark Regionråd er et samordningsorgan for sju kommuner i Vest-Finnmark. Mer info finnes på <http://www.flyttnordover.no/> og på hjemmesiden til den enkelte kommune.
Dersom noen av deltakerne i Innkjøpssamarbeidet i løpet av avtaleperioden skulle skille ut deler av driften til egne rettssubjekter (for eksempel aksjeselskap, foretak, stiftelse el)

skal disse ha opsjon på innen rimelig tid å kunne knytte seg til avtalene på opprinnelig vilkår. Eventuell utskillelse vil kunne redusere leveransens omfang.

Innkjøpssamarbeidet representerer 15 kommuner. Avtaler som inngås med bakgrunn i utlysning vil være bindende og obligatorisk for de deltagende kommuner.

Avtalen skal gjelde alle de 15 nevnte kommuner med alle kommunale virksomheter og foretak. Selskaper som kommunene har eierinteresser i (interkommunale selskaper med mer) har en valgfri mulighet til å knytte seg til avtalen.

Hver enkelt kommune, som er med i utlysning av avtale, er egen kontraktspart. Det er et krav i avtalen at forvaltningen av den kan utføres i fellesskap av et IKT samarbeid. Dette skal likevel ikke utelukke kommuner som ikke deltar i et IKT samarbeid fra å inngå avtale.

Administrasjon av konkurransegjennomføring vil utføres av kommunene Alta og Hammerfest i samarbeid.

Oppdragsgiver skiller mellom produktgrupper Brukerutstyr og Datarom. Med brukerutstyr, menes utstyr som bærbare & stasjonære datamaskiner, tynne klienter, skrivere og nettverkssvitsjer i siste ledd før sluttbruker (kant svitsjer), samt naturlig tilhørende rekvisita som kabler og ergonomisk utstyr. Med Datarom menes servere, rack og nettverksutstyr, samt naturlig tilhørende produkter og rekvisita.

Alle elektronisk løsninger må kunne bruke flere språk, og kunne dekke norsk, nord-samisk og kvænsk."

- (4) I konkurransegrunnlagets punkt 2.7 "Avtalens varighet", var det i tillegg til opplysninger om kontraktsperioden oppgitt at "All kundebehandling skal foregå på norsk."
- (5) I konkurransegrunnlagets punkt 3 fremgikk følgende:

"3. Krav til produktene og tjenestene

3.1 Krav til produktene

Krav til produktene som etterspørres for prissammenligning er beskrevet i bilag 1 Kravspesifikasjon. Avtalen skal omfatte hele leverandørens sortiment innenfor de kategorier som er beskrevet. Dette betyr at oppdragsgiver også skal kunne kjøpe IT-utstyr som ikke oppfyller kravspesifikasjonen i bilag 1, basert på de samme prismekanismene som de forespurte produkter."

- (6) Videre fremgikk det av konkurransegrunnlagets punkt 3.5:

"3.5 Brukt utstyr

I enkelte tilfeller forbeholder oppdragsgiver seg rett til å anskaffe "brukt" utstyr fra andre leverandører enn rammeavtaleleverandøren hvis denne ikke kan tilby tilsvarende.

Leverandøren skal opplyse om de kan tilby, eventuelt formidle, brukt utstyr."

- (7) I konkurransegrunnlagets punkt 4 "Krav til anbudet" var det opplyst at "Anbyder skal besvare alle spørsmålene i anbudsdokumentene."
- (8) I kravspesifikasjonen var det stilt følgende generelle "krav til servere, stasjonære og bærbare datamaskiner":

"• På servere og PC'er skal det oppgis planlagt levetid på produkt (Det skal ikke endres i komponenter i modellen i dens levetid som kan påvirke installasjonspakker (script/image). Levetiden skal være over 12 måneder per produktserie."

(9) I kravspesifikasjonen fremgikk følgende under overskriften "Skrivere":

"Deltakende kommuner har i dag mange fabrikater/merker i nettverket og lokalt tilkoblede skrivere.

Krav til kommende skrivere:

- *Citrix sertifiserte drivere, helst universaldriverkompatibel.*
- *Må ha installert nettverkskort, selv om brukere med lokalinstallasjon ikke trenger dette.*
- *Det må være mulighet for fjernstyring/administrasjon av skriveren og mulighet for overvåking via SNMP.*
- *Automatisk to-sidig utskrift*
- *3 års garanti, hvor garanti reparasjoner gir minst mulig stans i tjenesteproduksjonen.*
- *MAC adresse og navngivning på skrivere skal oversendes IKT avtaleforvalter før utsendelse.*
- *Skrivere skal være prekonfigurert med Norsk språk og satt opp til å motta IP adresse via DHCP, dato/tid og riktig papirstørrelse/type i hver skuff.*
- *Det skal på alle skrivere som tilbys være mulig å overvåke nivå på tonere og etablere automatisk bestilling av ny toner.*

Liten lokalskriver sort/hvitt:

- *1 for ark skuff A4: 250 ark, og mulighet for min. 1 ekstra skuff*
- *Sort/hvit laser med minimum 600dpi*
- *Inntil 40 sider per minutt utskriftshastighet.*

Liten lokalskriver farge:

- *1 for ark skuff A4: 250 ark, og mulighet for min. 1 ekstra skuff*
- *Farge laser med minimum 600dpi*
- *Inntil 30 sider per minutt utskriftshastighet.*

Større fellesskrivere:

- *Farge laserskriver*
- *Sort/hvit laserskriver*
- *A4*
- *Minimum 3 ark skuffer på 500 ark.*
- *Minimum 600dpi oppløsning.*
- *Støtte for SafeCom utskriftsløsning.*

Flerfunksjonsskriver:

- *Farge laserskriver*
- *Utskrift, med inntil 30 sider per minutt i farge.*
- *Kopi funksjonalitet.*

- Skanning, inklusive sending på epost og til fil mappe.
- Støtte for SafeCom utskriftsløsning.

Priseksempel:

Det tilbys 5 skrivere.

1 stk liten lokalskriver, farge.

1 stk liten lokalskriver, sort/hvitt.

1 stk fellesskriver, sort/hvitt, med inntil 60 sider per minutt utskriftshastighet og SafeCom Pull Print med EM Cardreader montert og installert.

1 stk fellesskriver, farge, med inntil 40 sider per minutt utskriftshastighet og SafeCom Pull Print med EM Cardreader montert og installert.

1 stk flerfunksjonsskriver, farge, med SafeCom Pull Print og EM Cardreader montert og installert."

- (10) Som vedlegg til konkurransegrunnlaget fulgte et prisskjema som tilbyderne skulle fylle ut. Av dette fremgikk også *"Forbrukstall og vekting som vil bli lagt til grunn ved vurdering av pris"* og her var det opplyst at produktgruppen som omfattet skrivere ville bli vektet med 5 % i evalueringen av prisen.
- (11) Innklagede besvarte spørsmål fra leverandørene i flere omganger. Følgende spørsmål ble stilt av en annen tilbyder enn IT-partner Finnmark AS (heretter kalt klager). Spørsmålene, og innklagedes svar, er gjengitt i sitatet nedenfor:

Spørsmål 8: *Konkurransegrunnlaget pkt 1.1 siste setning lyder slik: "Alle elektronisk løsninger må kunne bruke flere språk, og kunne dekke norsk, nord-samisk og kvænsk", mens konkurransegrunnlaget pkt 2.7 siste setning lyder slik: "All kundebehandling skal foregå på norsk".*

Spørsmål 8-1: *Skal tilbyderne se bort fra kravet om nord-samisk og kvænsk i pkt 1.1 siden pkt 2.7 overstyrer dette kravet?*

Spørsmål 8-2: Dersom svaret er NEI på spørsmål 8-1, bes det besvart om det er riktig forstått at kravet i pkt 1.1 bare skal forstås slik at tilbyderne skal kunne levere utstyr som medfører at kunden er i stand til å kommunisere elektronisk på nord-samisk og/eller kvænsk i tillegg til norsk/engelsk innad hos kunden eller med kundens brukere (ikke med kommunikasjonen med leverandøren).

Svar: *Riktig forstått. All elektroniske løsninger må kunne dekke disse språkene, mens krav til kundebehandlingen er at denne skal foregå på norsk.*

Spørsmål 8-3: Dersom svaret er NEI på spørsmål 8-1, bes oppdragsgiver i tillegg om å utdype kravet i pkt 1.1 om hva som skal være tilgjengelig på nord-samisk og kvænsk fra tilbyderens side (for eksempel krav til spesialtastatur som skal anskaffes fra leverandørene).

- (12) Klager stilte også et oppfølgingsspørsmål til dette:

"Punkt 1.1:

"Alle elektroniske løsninger må kunne bruke flere språk, og kunne dekke norsk, nordsamisk og kvænsk":

Har vi forstått det riktig at applikasjon for systemforvaltning skal ha et flerspråklig brukergrensesnitt?"

(13) Innklagede besvarte spørsmålet ved å gjenta spørsmålet og svaret som er gjengitt ovenfor.

(14) Den 12. august 2011 sendte innklagede følgende e-post til tilbyderne:

"Følgende presiseres:

Prissammenligning i anbudskonkurransen gjøres ut fra tilbudte produkter, med krav om at dem minimum oppfyller krav i kravspesifikasjon. Det vil ikke være noen form for vurdering forhold mellom pris og ytelse i spesifikasjoner ut over sammenligning av priser på tilbudte produkter som minimum oppfyller kravene i kravspesifikasjonen. Innkomne tilbud evalueres ut fra tildelingskriterier som ligger i konkurransegrunnlaget."

(15) Klagenemnda er ikke kjent med foranledningen for at e-posten ble sendt.

(16) Innklagede mottok fire tilbud i konkurransen. Tilbyderne var Atea AS, iTet AS, Bedriftssystemer AS, og IT-partner Finnmark AS.

(17) I iTet AS tilbud var kravspesifikasjonens generelle *"krav til servere, stasjonære og bærbare datamaskiner"* gjengitt. iTet AS besvarte punktet i en tabell, hvor iTet AS hadde svart *"Ja"* i relasjon til et angitt krav om at *"Tilbyder vedlegger nødvendig informasjon som beskriver firmaets produkter"*.

(18) I brev datert 13. september 2011 ble tilbyderne informert om at Atea AS var innstilt som leverandør. I brevet fremgikk følgende:

"Atea AS er valgt som leverandør for "Digitalt førstevalg Finnmark." Dette under forutsetning at partene kommer til enighet om de spesielle avtalevilkår.

Dersom Alta og Hammerfest kommune ikke får innsigelser til valg av leverandør innen 26.9.2011 kl 15, vil det bli iverksatt forhandlinger med Atea AS om de spesielle avtalevilkårene."

(19) Av anskaffelsesprotokollen fremgikk følgende om innklagedes evaluering av tilbudene for tildelingskriteriet *"Service og garanti"*:

"Poeng tildeles fordelt på underpunkter. Maksimal tildeling per punkt: 3 års garanti 3 poeng, over 2 års garanti øvrig utstyr 3 poeng, responstid på garanti og servicesaker 2 poeng og kompensasjonsordning som tilbys 2 poeng.

(...)

Hvilken kompensasjonsordning som tilbys ved brudd på garantert responstid

Atea vurderes som beste alternativ da de viser til statens standard avtale som styrer omfanget av en kompensasjonsordning. Umoe tilbyr kompensasjon fastsatt til kr 500. IT partner tilbyr ingen ting utover reservemaskiner på lager. Bedriftssystemer tilbyr en maskin med bedre konfigurasjon. Atea får høyeste score, Umoe iTet trekkes 0,3, ITpartner og Bedriftssystemer trekkes 0,5 poeng."

(20) Tildelingsbeslutningen ble påklaget av flere tilbydere inkludert klager. Klager har i denne forbindelse fremlagt en rekke brev mellom klager og innklagede.

(21) Saken ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser i brev datert 6. november 2011.

(22) Innklagede avventer kontraktsinngåelse til klagenemnda har behandlet saken.

Anførsler:

Klagers anførsler:

Innklagedes tolking av tilbudene sammenholdt med kravspesifikasjonen

- (23) Innklagede synes å legge til grunn at når en tilbyder ikke har tatt et forbehold i tilbudet, så må det legges til grunn at alle krav er oppfylt. Dette er ikke korrekt. Innklagedes standpunkt i strid med både regelverket om offentlige anskaffelser og konkurransegrunnlaget. Det vises i denne forbindelse til konkurransegrunnlaget punkt 4 – krav til anbudet, hvor det heter:

"Anbyder skal besvare alle spørsmålene i anbudsdokumentene."

- (24) Det skal således gis en beskrivelse i tilbudet slik at innklagede kan vurdere hvorvidt minstekravene i kravspesifikasjonen er oppfylt. Det vises også til at det i kravspesifikasjonen en rekke steder er presisert at det skal gis en beskrivelse av det som tilbys. Dersom tilbudet inneholder uklarheter eller mangler opplysninger som gjør det umulig å vurdere om minstekrav er oppfylt, må dette medføre at minstekravene ikke anses oppfylt. Det er tilbyderne som har risikoen for at tilbudet er utformet på en klar måte som gjør det mulig å evaluere om minstekravene er oppfylt.

Kravet til språk

- (25) Alle andre tilbud enn klagers må avvises grunnet manglende oppfyllelse av kravet til språk. I konkurransegrunnlaget punkt 1.1 stilles det følgende overordnede minstekrav til de elektroniske løsningene som tilbys:

"Alle elektroniske løsninger må kunne bruke flere språk, og kunne dekke norsk, nordsamisk og kvænsk."

- (26) Basert på konkurransegrunnlaget og de spørsmål og svar som er gitt, er det klart at det gjelder et krav om at alle elektroniske løsninger må dekke nord-samisk og kvænsk. Kun klager oppfyller dette kravet. De øvrige tilbudene må derfor avvises i henhold til forskriften § 20-13 (1) bokstav e.

Kravet til kopieringskapasitet

- (27) I kravspesifikasjonen er det oppstilt ulike krav til utskriftshastighet for de forskjellige skriverne. For eksempel heter det følgende om *"Liten lokalskriver sort/hvitt"*:

"Inntil 40 sider per minutt utskriftshastighet"

- (28) Dette betyr at det er et minstekrav at printeren under optimale forhold skal kunne skrive ut minst 40 sider pr. minutt. Dette er normal terminologi som benyttes av produsenter for å beskrive ytelsen til en skriver. Følgende tabell viser at de tilbudte skrivere ikke oppfyller kravene. Skrivermodellene og spesifikasjonene er hentet ut fra produktbrosjyrer som var vedlagt tilbudene:

Skrivertype	Krav ihht kravspesifikasjonen	Tilbudte skrivere fra Atea	Tilbudte skrivere fra Bedriftssystemer AS
Liten lokalskriver	40 sider pr. minutt	OKI B431	Lexmark E260DN

sort/hvitt		38 sider pr. minutt	33 sider pr. minutt
Liten lokalskriver farge	30 sider pr. minutt	OKI C500 Serien 26 sider pr. minutt i farge	Lexmark C544DN 23 sider pr. minutt
Større fellesskriver Svart/Hvitt	60 sider pr. minutt	OKI B700 Series Maksimum 50 sider pr. minutt i denne modellserien	Lexmark T656DNE 55 sider pr. minutt
Større fellesskriver Farge	40 sider pr. minutt	OKI 711 34 sider pr. minutt	Lexmark C792DTE 47 sider pr. minutt
Flerfunksjon- skriver - farge laserskriver	30 sider pr. minutt	OKI MC561 26 sider pr. minutt	Lexmark X743DE 28 sider pr. minutt

- (29) For flere av de tilbudte produktene fra Atea AS og Bedriftssystemer AS er altså ikke kravene oppfylt. Tilbudene må derfor avvises i henhold til forskriften § 20-13 (1) bokstav e.

Kravet i forhold til utvidelse av eksisterende infrastruktur

- (30) I kravspesifikasjonen knyttet til utvidelse av eksisterende infrastruktur heter det:

“Utvidelse av eksisterende infrastruktur

Leverandøren skal tilby løsninger for utskifting og utvidelser som fungerer i beskrevet server og lagrings miljø. For tilbudte produkter skal det også være med løsninger for hw overvåking og patching av firmware og drivere.

Lagringshylle HP SAN 4400.

Eksisterende lagringshyller som brukes i dag er:

- *HP M6412-A Fibre Channel Drive Enclosure*
- *HP EVA M6412A 15K FC Drive*
- *HP 5y Support Plus*
- *EVA 450-1TB HDD HW Supp*
- *EVA M6412A FC Drive Enclosure Support*

- (31) Basert på en objektiv fortolkning må dette anses som minstekrav for utstyr som skal tilbys. Det er da naturlig å forstå dette slik at tilbudene, når det gjelder utvidelse av eksisterende infrastruktur, må ha minimum samme ytelse, funksjonalitet og andre fordeler som er beskrevet ovenfor. Etter det klager er kjent med, tilbyr Atea AS ikke 5 års support, men kun 3 år. Dersom dette er tilfelle skal tilbudet til Atea AS avvises.
- (32) Når det gjelder innklagedes anførsel om at det eneste krav er at leverandører må kunne levere *"kompatible løsninger"* til eksisterende lagringshylle, kan det opplyses at tilbudt løsning fra Atea AS ikke er kompatibel med de eksisterende HP M6412-A

lagringshyller, og kan ikke på noen måte kobles sammen. Atea AS oppfyller derfor heller ikke kravet slik dette nå fortolkes av innklagede.

Kravet til autentisering mot Active Directory

- (33) I kravspesifikasjonen er det oppstilt et krav om at *“elektronisk autentisering mot produktkatalog skal kunne kobles med Microsoft Active Directory”*. Innklagede har vist til Atea AS sitt tilbud hvor det heter at *“Ved bruk av Punchout/Roundtrip vil Kunden kunne dra nytte av sitt eventuelle rettighetshierarki mot leverandørens produktkatalog.”* Det nevnes således ikke noe om Active Directory. Dette må også ses i sammenheng med Atea AS tilbud hvor det heter:

“INTEGRASJON MOT MARKEDSPLASSE – EHANDEL.NO

Atea gikk tidlig inn i ett samarbeid med markeds plassaktøren IBX (ehandel.no). Denne markeds plassen er fortsatt den prefererte partneren innenfor offentlige markeds plasser. Den tekniske integrasjonen mellom IBX og Atea har vært av forskjellig karakter opp igjennom årene, men i hovedsak vil integrasjonen være basert på kataloger med bilder og tilbehørsoversikt.

Det er også mulig å etablere en integrasjon hvor kundens innkjøpssystem logger automatisk inn på Ateas eSHOP. Dette heter ”Punchout”. Fordelene med dette er at man drar nytte av all funksjonalitet som er tilrettelagt for vårt varesortiment og all informasjon er oppdatert. En ferdig ordre vil så bli overført til innkjøpssystemet som sender ordren via markeds plassen. Vi har i dag integrasjon mot Visma Proceedo, Basware og Progrator / Gatetrade i tillegg til IBX.”

- (34) Dette innebærer at kunden må ha et innkjøpssystem for å kunne oppnå automatisk autentisering. Rettighetshierarkiet som Atea AS viser til vil da naturligvis være noe som ligger i kundens eget innkjøpssystem. Derfor oppfyller ikke Atea AS kravet om autentisering mot Active Directory. Tilbudet til Atea AS forutsetter at alle 15 kommunene har etablert innkjøpssystemer fra før og da er det fortsatt innkjøpssystemet som vil stå for eventuell autentisering mot Active Directory og ikke løsningen fra Atea AS.
- (35) Tilbudet fra iTet AS må også avvises på dette grunnlaget. Innklagede bes i denne forbindelse om å opplyse hvorvidt innklagede mener at forslaget til iTet AS om å lage trust mellom Active Directory hos alle 15 kommuner og leverandørens egen domene virkelig er en løsning som anses som anvendbar og at dette ikke bryter med sikkerhetspolicyen til samtlige 15 kommuner. Det bes også opplyst hvorvidt tilbudet fra iTet om å anvende FEIDE som plattform for autentisering mot Active Directory er kostnadsberegnet. Beregninger gjort av Klager viser at implementering av FEIDE for alle 15 kommuner vil koste ca. kr. 500.000, og at dette også vil innebære en årlig driftskostnad på mellom kr. 750.000,- og kr. 1.500.000,-. Hvordan har Innklagede vurdert dette?

Kravet om at volumprodukter skal leveres uten emballasje

- (36) I konkurransegrunnlaget side 7 pkt. 3.1 fremgår at det gjelder følgende minstekrav:
- “Volumprodukter som arbeidsstasjoner, bærbare datamaskiner og skjermer skal leveres uten emballasje hos kunden.”*
- (37) Ett enkelt volumprodukt i form av en enhet skal da leveres uten emballasje hos sluttkunde. Dette er et minstekrav i henhold til konkurransegrunnlaget, og det gis ikke

rom for å differensiere dette etter hvor mange enheter som leveres per leveranse. Atea AS svarer følgende i tilbudet:

“Leverandørens løsning med kombinasjonen egen logistikk og bruk av eksterne distributører gir selskapet en unik kontroll og mulighet for fleksibilitet i hele prosessen fra produksjon til utlevering. Denne distribusjonsmodellen gir rom for en lang rekke tilleggstjenester (i tillegg til avemballert leveranse) som kan bestilles etter at avtalen er etablert og skal tilpasses brukernes hverdag.

Avemballert leveranse

Atea tilbyr volumleveranser hvor utstyret er ferdig avemballert.

Utstyret kan leveres ferdig avemballert i låsbare skap. Tilleggstjenester ved denne type leveranser kan være tyverimerking av maskinene (viktig for å holde kontroll på innkjøpt utstyr slik at dette ikke kommer på avveie), tanking av image (verdiøkende tjeneste for kunden) og klargjøre dem for enklest mulig installasjon. Dette er fastprisede tjenester der pris oppgis på forespørsel. Database med oversikt over serienummer på levert utstyr, håndteres av Ateas logistikkcenter.

Når skapene er tømt for nytt utstyr, kan oppdragsgiver fylle opp skapene med maskiner som ønskes avhendet. Dersom det returnerte utstyret er funksjonelt, og ikke av alt for gammel dato (mer enn 4-5 år), kan dette utstyret videreselges via Ateas opparbeidede salgskanaler for brukt datautstyr. Før dette skjer blir utstyret sjekket og håndtert på en sikker måte, blant annet slettes disker i henhold til de strengeste sikkerhetskrav (sertifikater utstedes som bekrefter godkjent sletting av data), samt at eventuell merking, også syremerking, fjernes slik at det er umulig å identifisere siste eier. Kunden får godskrevet verdien på returnert utstyr.” (understreket her)

- (38) Avemballering omtales i tilbudet til Atea AS bare i sammenheng med tilleggstjenester og ved volumleveranser. Tilleggstjenester kan ikke forstås på noen annen måte enn at dette ikke er inkludert i prisen, men en tjeneste som må kjøpes i tillegg, og som det skal betales ekstra for. Volumleveranser, som er noe annet enn volumprodukter, kan ikke forstås på noen annen måte enn en leveranse av ett større antall enheter. Klager er kjent med at skapene det refereres til krever ett minimum antall enheter for å kunne brukes. Atea AS tilbud inneholder derfor et avvik som innebærer en plikt for innklagede til å avvise Atea AS tilbud.

Krav til å oppgi levetid for servere, stasjonære og bærbare datamaskiner

- (39) I kravspesifikasjonen var det stilt krav om å oppgi levetid. I tilbudet til iTet AS er de generelle kravene til servere og datamaskiner forsøkt besvart. iTet bruker her samme tabell og svar som gjelder for "Kravspesifikasjon IKT-utstyr" på side 13. iTet har følgelig ikke gitt svar på noen av de punktene under generelle krav til servere og datamaskiner. iTet har således ikke oppgitt levetid på produktene. Dette må føre til avvisning av tilbudet fra iTet AS

Krav om nytt utstyr

- (40) Konkurranses grunnlaget åpner ikke for at tilbyderne skal kunne gi tilbud på brukt datautstyr. Dette er så spesielt og har store priskonsekvenser at dersom oppdragsgiver ville akseptere brukt utstyr måtte dette ha kommet klart frem av konkurranses grunnlaget. Så lenge det ikke gjør det, må det legges til grunn at det ikke kan tilbys brukt utstyr. Konkurranses grunnlagets punkt 3.5 har ingen relevans her.

- (41) Bedriftssystemer AS tilbyr brukt datautstyr under forespørselen om *“utvidelse av eksisterende infrastruktur”*. Bedriftssystemer AS tilbyr *“HP M6412-A Fibre Channel Drive Enclosure RENEW”*. Dette er brukt utstyr. Partene er ikke uenige om at dette er brukt utstyr, men innklagede mener at så lenge det ikke er tatt forbehold om at det ikke kan tilbys brukt utstyr så kan tilbudet ikke avvises. Dette kan ikke føre frem. Tilbudet fra Bedriftssystemer AS må avvises.

Krav om merking av produktene

- (42) I henhold til kravspesifikasjonen, avsnitt *“Kravspesifikasjon IKT utstyr”*, stilles det følgende krav:

“Alt IKT utstyr skal leveres ferdig merket med tildelt 10 tegns navngivning fra avtaleforvalter. Merkingen skal også inneholde dato for utløp av garanti, samt en egen tekstlinje med inntil 10 tegn som defineres av hver avtaleforvalter.”

- (43) Verken Atea AS eller iTet AS har tilbudt og inkludert merking i henhold til innklagedes krav. I iTet AS tilbud er det etter sitatet ovenfor svart på følgende måte for hvordan dette kravet skal oppfylles:

«Umoe iTet løsningsbeskrivelse. Vi har valgt å gå med en kjent produsent som dekker kravet og som har en sikker leveransemodell, samt god håndtering av DOA.»

- (44) iTet svarer følgelig ikke på kravet, men bruker en tekst som helt klart hører til ett helt annet punkt. Tilbudet fra Atea AS og iTet AS må avvises ettersom merking er et absolutt krav.

Innklagedes håndtering av klageprosessen

- (45) Innklagede har brutt de grunnleggende kravene i regelverket om offentlige anskaffelser herunder god forretningsskikk ved ikke å gi klar beskjed om når kontrakt vil bli inngått.

Feil ved poengtildelingen

- (46) I pkt. 2.23 i konkurransegrunnlaget heter det:

“2.23 Kontraktsbetingelser

Avtaleforholdet reguleres av følgende bestemmelser:

Kjøpsavtalen (Difi)”

- (47) Kjøpsavtalen (DIFI) er Statens Standardavtale. I tillegg har innklagede svart på flere spørsmål angående bruken av SSA-K Store som viser helt klart at det var en forutsetning om at denne kontrakten skulle legges til grunn for anskaffelsen.
- (48) Til tross for dette har innklagede valgt å gi Atea AS bedre score på tildelingskriteriene som følge av at Atea AS har vist til Statens Standardavtale som styrer omfanget av kompensasjonsordningen.

Åpning for forhandlinger

- (49) Innklagede har i tildelingsbrevet og i en rekke brev senere gitt uttrykk for at det skal gjennomføres forhandlinger med valgte leverandør før kontrakt inngås. I og med at konkurransen er gjennomført som en åpen anbudskonkurranse er dette i strid med regelverket om offentlige anskaffelser. Feilene må føre til avlysning av konkurransen.

Innklagedes anførsler:

Kravet til språk

- (50) Kravet til språk kun er angitt som en generell orientering i det innledende kapitlet i konkurransegrunnlaget, og har aldri hatt det meningsinnhold som klager – som den eneste av tilbyderne – legger til grunn. Kravet var ikke ment å skulle forstås på annen måte enn generelt at alle løsninger, både administrative og utstyr som ble tilbudt, skulle kunne brukes på flere språk. Ved formuleringen tok man således høyde for at de løsninger og produkter som ble tilbudt ikke skulle ha noen begrensninger i bruken for innklagede med hensyn på språk. Herunder ble det også nevnt at løsningene skulle være i stand til også å *"kunne dekke norsk, nordsamisk og kvænsk"*.

Kravet til kopieringskapasitet

- (51) I kravspesifikasjonen under avsnittet skrivere er det stilt krav til ulike lokale skrivere. Begrepet *"inntil"*, som også er en vanlig bransjebenevnelse, er her brukt for å ta høyde for ulike kapasiteter, avhengig av utskriftens kompleksitet. Man har således ikke krevd at det for enkle sort-hvit utskrifter skal være en høyere utskriftshastighet enn inntil det antall utskrifter som kreves, f.eks. 30 eller 40. Dette skyldes rett og slett at innklagete ikke har hatt behov for skrivere med større kapasitet innenfor denne kategorien. Leverandørenes produktblad til de enkelte produktene viser at disse kravene tilfredsstilles.

Kravet i forhold til utvidelse av eksisterende infrastruktur

- (52) Henvisningen til punktet i kravspesifikasjonen viser kun til eksisterende lagringshyller, som leverandøren må tilby compatible løsninger til. Oppramsingen av eksisterende lagringshylle er derfor ikke ment som noe minstekrav for utstyr som skal tilbys.

Kravet til autentisering mot Active Directory

- (53) Tilbudene fra alle leverandører anses å imøtekomme kravet om autentisering mot Active Directory. Alle innkomne anbud i konkurransen har besvart at de har en løsning som skal imøtekomme dette kravet.
- (54) Det fremkommer i anbudet fra Atea AS at kundenes rettighetshierarki skal kunne benyttes mot leverandørenes produktkatalog. Dette innbefatter også Active Directory. Atea AS har ikke tatt noen forbehold i forhold til kravspesifikasjonen.
- (55) Når det kommer til hvordan leverandørene konkret oppfyller kravene til tekniske løsninger, så er det innklagedes oppfatning at dette ligger utenfor oppdragsgivers vurdering å gjøre i selve konkurransen, så lenge kravene i kravspesifikasjonen er bekreftet oppfylt og det ikke foreligger holdepunkter for at dette ikke er tilfellet. Oppdragsgiver har ikke kompetanse til å kjenne alle mulige tekniske løsninger som finnes i markedet. Det er derfor stilt funksjonelle og tekniske krav fra oppdragsgiver i konkurransegrunnlaget, som er bekreftet oppfylt av Atea AS.
- (56) Når det gjelder klagers spørsmål i relasjon til tilbudet fra iTet AS var det ikke stilt et spesifikt krav i konkurransegrunnlaget om at tilbudte løsninger skal tilfredsstille samtlige 15 kommuners sikkerhetspolicy. Ut fra den kjennskap innklagede likevel har til de tilbudte løsninger, og de generelle sikkerhetskrav som gjelder for kommunal sektor, har ikke innklagede noe grunnlag for å se at de tilbudte løsninger ikke kan tilfredsstille kravene til sikkerhet. Dette gjelder også tilbudet fra iTet AS.

- (57) Oppdragsgiver har ikke gjort noen vurderinger når det gjelder FEIDE, da dette ikke er en del av konkurransegrunnlaget, og kun er henvist til i iTet AS tilbud som referanser i forhold til arbeid med sammenlignbart innhold. Det interne kostnadsbildet for leverandøren for å etablere tekniske løsninger, som tilfredsstiller kravspesifikasjonen gitt i konkurransegrunnlaget, er naturligvis oppdragsgiver uvedkommende.

Kravet om at volumprodukter skal leveres uten emballasje

- (58) Det er riktig som angitt i klagen at det er stilt som et minstekrav at volumprodukter skal leveres uten emballasje hos sluttkunden. Dette innebærer bare at leverandøren skal ta med seg emballasjen etter å ha levert utstyret. Tilbudet til Atea AS, som er gjengitt i klagen, kan ikke forstås slik at det er en tilleggstjeneste å levere volumprodukter avemballert. Tvert i mot så fremkommer det av tilbudet at man leverer volumprodukter avemballert.
- (59) Som en tilleggstjeneste tilbyr derimot Atea AS i å levere utstyr ferdig avemballert i låsbare skap – som en egen type leveranse. Det er i dette avsnittet angitt en rekke tilleggstjenester, som ut i fra sammenhengen helt klart må forstås som tilleggstjenester utover kravet om at volumprodukter skal leveres avemballert – dette kravet er altså utelukkende knyttet til en leveranse om å levere i utstyr i "*låsbare skap*", noe det ikke er stilt krav om i konkurransen.
- (60) Atea AS har heller ikke på noen måte tatt forbehold om at volumutstyr ikke skal leveres avemballert, eller på noen måte gitt uttrykk for at dette skal forstås som en tilleggstjeneste.

Krav til å oppgi levetid for servere, stasjonære og bærbare datamaskiner

- (61) iTet AS bekrefter i sitt tilbud, på side 15 i dokumentet benevnt "*Innkjøpsavtale IKT utstyr og tilhørende tjenester*" at tilbudet med tilhørende produktark dekker kravene i kravspesifikasjonen med hensyn til levetid, og det er for øvrig ikke tatt forbehold når det gjelder produktenes levetid.

Krav om nytt utstyr

- (62) I konkurransegrunnlaget pkt. 3.5 Brukt utstyr, er det åpnet for at leverandøren kan levere brukt utstyr. At Bedriftssystemer AS tilbød brukt utstyr representerer derfor ikke noe avvik.

Krav om merking av produktene

- (63) iTet AS bekrefter i sitt tilbud at de dekker kravet. Det er heller ikke tatt noen forbehold når det gjelder merking av utstyr.

Innklagedes håndtering av klageprosessen

- (64) Klageprosessen har ikke vært i strid med de grunnleggende kravene i regelverket om offentlige anskaffelser. I klageprosessen fikk klagerne god anledning til å fremme sine klagegrunner og det ble gjentatte ganger gitt fristutsettelse for at klagerne skulle få ivareta sitt tarv.

Feil ved poengtildelingen

- (65) I konkurransegrunnlaget er Statens standardavtale listet som mal for kontrakt (punkt 6.8 i konkurransegrunnlaget). Fra konkurransegrunnlaget hitsettes følgende:

"Oppdragsgiver benytter den Den store kjøpsavtalen fra Direktoratet for forvaltning og IKT som kontraktssmal"

- (66) Ved å angi at Statens standardavtale skal brukes som kontraktssmal, har det vært angitt hvilke rammer man skal forholde seg til ved kontraktsinngåelsen. Elementer som også er regulert i Statens standardavtale, har i tillegg vært gjenstand for selvstendige vurderinger i konkurransen, f.eks. kompensasjonsordning.
- (67) Atea AS har i sitt anbud tilbudt samme kompensasjonsordning som følger av Statens standardavtale, som ble vurdert å gi den beste kompensasjonsordning – uten at det som nevnt er noe krav i konkurransegrunnlaget om at Statens standardavtale, eller dens kompensasjonsordning, skulle benyttes. De øvrige leverandørene har sånn sett tilbudt andre kompensasjonsordninger enn det som følger av Statens standardavtale. På denne bakgrunn kan vi ikke se at tildeling av poeng skal endres for dette punktet.

Åpning for forhandlinger

- (68) Innklagede er selvfølgelig klar over at det er et forhandlingsforbud ved en åpen anbudskonkurranse, og henvisningen til kontraktsforhandlinger har selvfølgelig aldri vært ment å skulle forstås slik at man skulle endre eller forsøke å endre tilbudene gjennom forhandlinger, noe som heller ikke er gjort, men kun å foreta lovlige avklaringer og justeringer.

Klagenemndas vurdering:

- (69) Klager har deltatt i konkurransen, og har saklig klageinteresse, jf. forskrift om Klagenemnd for offentlige anskaffelser § 6. Klagen er også rettidig. Anskaffelsen gjelder rammeavtale for innkjøp av IKT-utstyr og tilhørende tjenester, og er kunngjort som en vareanskaffelse. I tillegg til lov om offentlige anskaffelser følger anskaffelsen etter sin opplyste art og verdi forskrift om offentlige anskaffelser av 7. april 2006 nr. 402 del I og III, jf. forskriften §§ 2-1 og 2-2.
- (70) Klager har anført flere grunner for at de øvrige tilbudene skulle vært avvist.

Kravet til språk

- (71) Klagenemnda først tar stilling til klagers anførsel om at samtlige andre tilbud skulle vært avvist på grunn av manglende oppfyllelse av kravet til språk. Etter forskriften § 20-13 (1) bokstav e har innklagede plikt til å avvise tilbud som inneholder vesentlige avvik fra kravspesifikasjonene i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget
- (72) Spørsmålet avhenger av tolkingen av konkurransegrunnlaget punkt 1.1 *"Oppdragsgiver"*, hvor det er fastsatt krav til språk. Klager har i de skriftlige innlegg utførlig argumentert for hvordan kravet må forstås. Slik klagenemnda oppfatter det mener klager at kravet må forstås på den måten at *"applikasjon for systemforvaltning skal ha et flerspråklig brukergrensesnitt,"* som er den måten klager i spørsmålet til innklagede forespurte om kravet var å forstå.
- (73) Det aktuelle kravet er formulert som at *"Alle elektronisk løsninger må kunne bruke flere språk, og kunne dekke norsk, nord-samisk og kvænsk."* Kravet er ikke helt entydig. Plasseringen av kravet under punkt 1.1 *"Oppdragsgiver"*, tilsier imidlertid at kravet ikke var ment å ha den rekkevidden klager hevder.
- (74) Det ble stilt flere spørsmål om hvordan kravet skulle forstås. Svaret fra innklagede er delvis bare en gjengivelse av kravet, men sier samtidig at dette er *"Riktig forstått"*. Og spørsmålet var formulert på følgende måte:

"Dersom svaret er NEI på spørsmål 8-1, bes det besvart om det er riktig forstått at kravet i pkt 1.1 bare skal forstås slik at tilbyderne skal kunne levere utstyr som medfører at kunden er i stand til å kommunisere elektronisk på nord-samisk og/eller kvænsk i tillegg til norsk/engelsk innad hos kunden eller med kundens brukere (ikke med kommunikasjonen med leverandøren)."

- (75) Dette er den samme forståelsen av kravet som innklagede gjør gjeldende, at alle løsninger, både administrative og utstyr som ble tilbudt, skulle kunne brukes på flere språk. Med denne presiseringen av konkurransegrunnlaget inneholder så vidt klagenemnda forstår det de øvrige tilbudene ikke et avvik på dette punkt. Klagers anførsel fører derfor ikke frem.

Kravet til kopieringskapasitet

- (76) Klager har fremlagt en oversikt hvor det fremgår at flere av de tilbudte skriverne fra Atea AS og Bedriftssystemer AS, har en kopieringshastighet som er lavere enn henholdsvis 30 og 40 og 60 sider per minutt. Under henvisning til den delen av kravspesifikasjonen som gjaldt skrivere anfører klager at formuleringen *"Inntil"* må forstås på den måten at skrivere med lavere kopieringskapasitet enn dette ikke oppfyller kravspesifikasjonen. Som følge av dette må Atea AS og Bedriftssystemer AS etter klages syn avvises i medhold av forskriften § 20-13 (1) bokstav e.
- (77) I kravspesifikasjonen var det beskrevet hvilken kopieringshastighet skriverne skulle ha. Når det gjelder for eksempel en liten lokalskriver med farge skulle det tilbys en maskin med *"Inntil 30 sider per minutt utskriftshastighet."* Spørsmålet er hvordan dette skal forstås.
- (78) Slik klagenemnda forstår innklagede var meningen at maskiner med utskriftshastighet opp til den aktuelle utskriftshastigheten kunne tilbys. Formuleringen *"Inntil 30 sider per minutt utskriftshastighet"* er imidlertid mer nærliggende å forstå som at den tilbudte maskin må kunne skrive ut opp til 30 sider pr minutt. Klager har også vist til at denne forståelsen er i samsvar med bransjeterminologien, hvilket også innklagede gir uttrykk for. Denne forståelsen må derfor legges til grunn. Den samme forståelsen må legges til grunn for *"Liten lokalskriver sort/hvitt"* og flerfunksjonsskriver hvor beskrivelsen var *"Utskrift, med inntil 30 sider per minutt i farge."*
- (79) Slik nemnda leser kravspesifikasjonen var det imidlertid ikke oppstilt krav til kopieringshastighet for større fellesskrivere.
- (80) Klager har fremlagt produktbrosjyrer for de skriverne som var tilbudt. Klagenemnda har gjennomgått disse, og fremstillingen til klager når det gjelder kopieringshastighet er i hovedsak dekkende. Når det gjelder Atea AS tilbudte *"Liten lokalskriver farge"*, OKI C500 Serien, nevnes det imidlertid at utskriftshastigheten 26 sider pr minutt gjaldt fargeutskrift – skriveren er oppgitt til å kunne skrive ut 30 sider pr minutt i sort/hvitt. Det samme gjelder Ateas AS tilbudte *"Flerfunksjonsskriver"*, OKI MC561, som også hadde en utskriftshastighet på henholdsvis 26 og 30 sider pr minutt. Slik klagenemnda leser kravspesifikasjonen stiller ikke denne krav om at det for *"Liten lokalskriver farge"* er fargeutskriften som skal oppfylle kravet. Dette i motsetning til flerfunksjonsskriver hvor beskrivelsen var *"Utskrift, med inntil 30 sider per minutt i farge."*
- (81) På denne bakgrunn finner klagenemnda at når det gjelder de tilbudte skriverne fra Bedriftssystemer AS tilfredsstilte ikke disse kravene til kopieringshastighet som var oppstilt for *"Liten lokalskriver sort/hvitt"*, *"Liten lokalskriver farge"* og *"Flerfunksjonsskriver"*. Når det gjelder de tilbudte skriverne fra Atea AS tilfredsstilte

ikke disse kravene til kopieringshastighet som var oppstilt for *"Liten lokalskriver sort/hvitt"* og *"Flerfunksjonsskriver"*.

- (82) Spørsmålet er om disse avvikene er vesentlige i relasjon til forskriften § 20-13 bokstav e.
- (83) I e-posten fra innklagede av 12. august 2011 presiseres det følgende:
- "Prissammenligning i anbudskonkurransen gjøres ut fra tilbudte produkter, med krav om at dem minimum oppfyller krav i kravspesifikasjon. Det vil ikke være noen form for vurdering forhold mellom pris og ytelse i spesifikasjoner ut over sammenligning av priser på tilbudte produkter som minimum oppfyller kravene i kravspesifikasjonen."*
- (84) Isolert sett gir dette bare uttrykk for at tildelingskriteriene ikke omfattet en vurdering av ytelsesnivåer. E-posten kan imidlertid også forstås som at den bygger på en forutsetning om at kravene i kravspesifikasjonen skulle forstås som minstekrav. I klagenemndas avgjørelse i sak 2008/58 premiss (46) uttales det følgende om betydningen av dette i relasjon til vesentlighetsvurderingen i forskriften § 20-13 bokstav e:
- "Ved vurderingen av om avviket er vesentlig må det ses hen til blant annet hvor stort avviket er, hvor viktig forholdet det avvikes fra er, og i hvilken grad et avvik vil kunne forrykke konkurransen. Der oppdragsgiver uttrykkelig har benevnt et forhold som et minstekrav, vil vilkåret i hvert fall som et klart utgangspunkt være oppfylt."*
- (85) Dette er det samme som kommer til uttrykk i EU-domstolens avgjørelse i sak T-40/01, oppdragsgivere er *"always bound to ensure observance of the terms and conditions of the tender specifications, which they have freely chosen to make mandatory."*
- (86) Den foreliggende anskaffelsen gjelder en rammeavtale som omfatter en rekke ulike produkter. De etterspurte produkter er beskrevet i detalj i konkurransegrunnlaget. At tilbudene på en eller annen måte inneholder avvik er en situasjon som lett kan oppstå. Med denne bakgrunn er det ikke naturlig å tolke e-posten på den måten at innklagede forplikter seg til å avvise ethvert tilbud med avvik. Det er også grunn til å vise til at e-posten ble sendt 12. august 2011, tre dager før tilbudsfristens utløp. Direkte gir bare e-posten uttrykk for at tildelingskriteriene ikke omfattet en vurdering av ytelsesnivåer. Klagenemnda finner derfor at presiseringen ikke kan forstås som at samtlige krav i kravspesifikasjonen skal forstås som minstekrav.
- (87) Avvikene gjelder flere av de tilbudte skriverne fra Atea AS og Bedriftssystemer AS. Det må antas at kopieringshastighet gjenspeiles i prisen til skriverne. På den andre siden gjelder konkurransen en rekke ulike produkter, og prisen på skrivere skal kun vektlegges med 5 % i evalueringen av tildelingskriteriet pris, som igjen var vektet med 30 %.
- (88) Regelen når det gjelder avvik som ikke er vesentlige, er at betydningen av avviket skal prises, og oppdragsgiver skal vurdere om avviket innebærer avvisningsplikt i henhold til forskriften § 20-13 bokstav f. Forholdet til de øvrige leverandørene må i utgangspunkt anses tilstrekkelig ivarettatt ved en slik vurdering, se til sammenligning klagenemndas avgjørelse i sak 2010/236 premiss (30) med videre henvisninger. Avviket kan derfor ikke anses som vesentlig. Klagenemnda har ikke foranledning til å vurdere hvorvidt avviket kunne medføre tvil om hvordan tilbudet skulle bedømmes i forhold til de øvrige tilbyderne etter forskriften § 20-13 bokstav f. Klagers anførsel fører derfor ikke frem.

Generelt om øvrige anførsler om avvik fra kravspesifikasjonen.

- (89) Etter forskriften § 20-13 (1) bokstav e har innklagede som nevnt plikt til å avvise tilbud som inneholder vesentlige avvik fra kravspesifikasjonene i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget. Hvorvidt det foreligger avvik må vurderes ut fra tilbudet sammenholdt med spesifikasjonene som fremgår av konkurransegrunnlaget og kunngjøringen. Etter omstendighetene har det også betydning hvis det er oppstilt et krav om at leverandøren skal beskrive eller besvare et spørsmål i kravspesifikasjonen. Når det gjelder de forhold som klager hevder utgjør et avvik, kan klagenemnda bare se at dette var aktuelt i relasjon til kravet om å oppgi levetid for servere, stasjonære og bærbar datamaskiner.
- (90) I utgangspunkt innebærer inngivelse av tilbud at leverandøren er avtalerettslig forpliktet til å levere i samsvar med kravspesifikasjonen, jf. klagenemndas avgjørelse i sak 2010/169 premiss (62). Så fremt tilbudet ikke inneholder avvik både kan og skal da innklagede legge til grunn at tilbudet er i samsvar med kravspesifikasjonen, jf. for det tilsvarende spørsmålet om forbehold i klagenemndas avgjørelse i sak 2011/79.
- (91) Etter omstendighetene vil likevel en avvikende beskrivelse i leverandørens tilbud måtte forstås som et avvik. Hvorvidt dette er tilfelle vil måtte vurderes konkret. I denne forbindelse er det grunn til å nevne at klagenemnda ikke besitter spesialkompetanse om IT-systemer og produkter. Klagenemnda har følgelig kun i begrenset grad forutsetninger for å kunne vurdere hvorvidt en beskrivelse reelt sett må anses som et avvik fra et oppstilt krav. De av klagers argumenter som baseres på en slik synsvinkel må eventuelt fremmes i en sak for de alminnelige domstolene.
- (92) Ut fra disse generelle føringer vil klagenemnda kort kommentere de enkelte av klagers anførsler vedrørende avvik.

Kravet i forhold til utvidelse av eksisterende infrastruktur

- (93) Klager hevder at tilbudt løsning fra Atea AS ikke er kompatibel med de eksisterende HP M6412-A lagringshyller. Klager har imidlertid ikke vist til hvordan det angivelige avviket kommer til uttrykk i Atea AS tilbud. Klagenemnda har derfor ikke grunnlag for å vurdere dette hvorvidt Atea AS tilbud avviker fra kravspesifikasjonen på dette punkt.
- (94) Klager har videre hevdet å være kjent med at Atea AS ikke tilbyr 5 års support, men kun 3 år. Til dette vises til at klagenemndsloven § 6 (1) angir at "*Klage til klagenemnda må gjelde unnlatelser, handlinger eller beslutninger under gjennomføringen av anskaffelser etter lov av 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser eller forskrifter gitt med hjemmel i denne.*" I henhold til klagenemndsloven § 12 (3) kan klagenemnda "*bare prøve lovmessigheten av unnlatelsen, handlingen eller beslutningen. Klagenemnda kan ikke gå utenfor partenes anførsler og påstander.*" At klager er kjent med at Atea AS ikke tilbyr 5 års support, er ikke en anførsel som klagenemnda kan behandle.

Kravet til autentisering mot Active Directory

- (95) Klagenemnda kan ikke se at beskrivelsen i tilbudet til Atea AS innebærer avvik fra det oppstilte krav. For øvrig har ikke klagenemnda forutsetninger for å vurdere spørsmålet.
- (96) Klager hevder tilbudet fra iTet AS må avvises grunnet avvik fra kravspesifikasjonen når det gjelder kravet til autentisering mot Active Directory. Bortsett fra to spørsmål som er stilt til innklagede i relasjon til dette, er anførselen ubegrunnet. [Klagenemnda finner derfor ikke grunn til å behandle denne anførsel.](#)

Kravet om at volumprodukter skal leveres uten emballasje

- (97) Klagenemnda er enig med klager at det ut fra beskrivelsen i tilbudet fra Atea AS ikke er mulig å utlede at kravet til å levere volumprodukter er oppfylt. Ut fra sammenhengen gjelder imidlertid beskrivelsen tilleggstjenester, ikke oppfyllelsen av kravspesifikasjonen. Beskrivelsen kan derfor vanskelig oppfattes som at leverandørens ytelse avviker fra kravspesifikasjonen. Klagers anførsel fører derfor ikke frem.

Krav til å oppgi levetid for servere, stasjonære og bærbare datamaskiner

- (98) I kravspesifikasjonen var det stilt et krav om at det for "servere og PC'er skal det oppgis planlagt levetid på produkt". Slik klagenemnda forstår besvarelsen fra iTet AS, henviser leverandøren til vedlagt informasjon. Hvorvidt det på dette punkt er et avvik må altså avgjøres ut fra denne informasjonen. Klager har ikke redegjort for hvorvidt tilbudet ut fra denne informasjonen inneholder avvik. Klagers anførsel fører derfor ikke frem.

Krav om nytt utstyr

- (99) Klager har vist til at Bedriftssystemer AS har tilbudt "HP M6412-A Fibre Channel Drive Enclosure RENEW". I kravspesifikasjonen knyttet til utvidelse av eksisterende infrastruktur er dette beskrevet som en lagringshylle. Kravspesifikasjonen åpnet i hvert fall delvis for at det kunne tilbys brukte produkter. I den grad det i konkurransen kan innfortolkes en forutsetning om at et tilbudt produkt ikke kunne være brukt, kan dette ikke gjelde for en slik lagringshylle. Klagers anførsel fører derfor ikke frem.

Krav om merking av produktene

- (100) I kravspesifikasjonen var det stilt et krav om merking av produktene. I tilbudet til iTet AS er dette kravet gjengitt, og etterfulgt av følgende:

«Umo e iTet løsningsbeskrivelse. Vi har valgt å gå med en kjent produsent som dekker kravet og som har en sikker leveransemodell, samt god håndtering av DOA.»

- (101) Som klager er inne på sier ikke formuleringen i tilbudet til iTet AS så mye. Men det er likevel ikke noe i formuleringen som kan forstås som at det tilbys en avvikende utførelse. I utgangspunkt både kan og skal da innklagede legge til grunn at tilbudet er i samsvar med kravspesifikasjonen. Klagers anførsel om at Atea AS ikke oppfyller kravet til merking er ikke begrunnet. Klagers anførsler fører derfor ikke frem.

Innklagedes håndtering av klageprosessen

- (102) Klager har anført at innklagede har brutt regelverket om offentlige anskaffelser ved ikke å gi en klar tilbakemelding om når kontrakt ville bli inngått. Klager har i denne forbindelse fremlagt en rekke brev og e-poster. Klagenemnda har gjennomgått disse dokumentene, og etter klagenemndas mening har innklagede i tilstrekkelig grad gjort til kjenne hvilke tidsrammer og frister klager måtte forholde seg til. Klagers anførsel fører ikke frem.

Feil ved poengtildelingen

- (103) Som utgangspunkt kan innklagedes skjønnsmessige evaluering i begrenset grad overprøves. Men hvis det er tilfelle at Atea AS kun har tilbudt en kompensasjonsordning som er den som følger av kontraktsvilkårene, er klagenemnda enig i at dette ikke kan være et positivt moment i evalueringen av underkriteriet kompensasjonsordning.

- (104) Innklagde har anført at ved å angi at statens standardavtale brukes som kontraktsmal angis *"hvilke rammer man skal forholde seg til ved kontraktsinngåelsen"*. Partene har imidlertid ikke redegjort for den aktuelle kontraktsreguleringen, eller for hvordan Atea AS kompensasjonsordning kommer til uttrykk i tilbudet. Problemstillingene i relasjon til dette spørsmålet er derfor ikke adressert av partene på en måte som gjør at nemnda kan ta stilling til spørsmålet.

Åpning for forhandlinger

- (105) Klager har anført at innklagede har brutt regelverket ved at det i tildelingsbrevet og i en rekke brev senere er gitt uttrykk for at det skal gjennomføres forhandlinger med valgte leverandør før kontrakt inngås.
- (106) Etter forskriften § 21-1 (1) er det ved en anbudskonkurranse *"ikke tillatt å endre tilbudene eller forsøke å endre tilbudene gjennom forhandlinger."* Innklagede viser til at man er innforstått med forhandlingsforbudet. Det er likevel noe uklart hva innklagede mener når det i tildelingsbrevet uttales at tildelingen til Atea AS er betinget av en forutsetning om *"at partene kommer til enighet om de spesielle avtalevilkår"*, og at det vil innledes *"forhandlinger med Atea AS om de spesielle avtalevilkårene."* Dette gjør det noe uklart om innklagede ser for seg forhandlinger utover det forskriften § 21-1 åpner for. Brevet kan imidlertid ikke tolkes som at innklagede har tatt forbehold om å gjennomføre forhandlinger i strid med forhandlingsforbudet. Klagenemnda kan heller ikke ta stilling om kontraktsmøter som ikke er avholdt vil kunne representere et brudd på forhandlingsforbudet. Klagers anførsel fører derfor ikke frem..

Konklusjon:

Kommunene Alta, Kvalsund, Loppa, Måsøy, Hammerfest, Hasvik, Nordkapp, Kautokeino, Porsanger, Båtsfjord, Berlevåg, Tana, Nesseby, Sør-Varanger og Vadsø har ikke brutt regelverket om offentlige anskaffelser.

For klagenemnda for offentlige anskaffelser

12. mars 2012

Jakob Wahl